

Schakend Nederland - oktober 1993

Prof. dr. H.J. van den Herik: Integratie

Op 1 en 2 juli vond in Maastricht de 7e Advances in Computer Chess Conferentie plaats. De vakgroep Informatica van de Rijksuniversiteit Limburg organiseerde de conferentie, daarbij (financieel) gesteund door het Max Euwe Centrum, Interpolis, de Rabobank en de Gemeente Maastricht. Mocht dit al een teken zijn van integratie, deze trend was op de conferentie nog duidelijker aanwezig: van schakerszijde en van computerschakerszijde waren top-experts aanwezig. Bij de schakers waren dit ex-wereldkampioen Prof.dr. M.M. Botwinnik en IGM Dr. J. Nunn. Beiden hielden een voordracht op de conferentie, namen deel aan een paneldiscussie/persconferentie en bovendien speelde Nunn een demonstratiepartij tegen WK Chessmachine Schröder (bediend door Jan Louwman). De partij werd remise, na veel spannende momenten over en weer.

Partij

Het verloop was als volgt (voor commentaar van Nunn, zie *Computerschaak*, augustus 1993).

Wit: John Nunn

Zwart: Chessmachine WK 1992

1. e4 e5 2. Pf3 Pf6 3. Pc3 Pc6 4. Lb5 Lb4 5. d3 d6 6. 0-0 0-0 7. Lg5 Lxc3 8. bxc3 h6 9. Lh4 De7 10. Te1 Pd8 11. d4 Pe6 12. dxe5 dxe5 13. Pxe5 Dc5 14. Lxf6 Dxb5 15. a4 Da5 16. Pg4 gxf6 17. e5 Dxc3 18. Pxb6+ Kh7 19. Pg4 fxe5 20. Pf6+ Kg7 21. Pe4 Dc6 22. Dg4+ Kh8 23. Dh4+ Kg8 24. Pf6+ Kg7 25. Ph5+ Kg6 26. Df6+ Kh7 27. Txe5 Tg8 28. Dxf7+ Kh8 29. Df6+ Pg7 30. Dh4 Pf5 31. Df6+ Dxf6 32. Pxf6 Tg6 33. Te8+ Kg7 34. Pd5 Ph4 35. g3 Pf3+ 36. Kh1 e6 37. Pc7 Th6 38. h4 Tb8 39. Kg2 Pd4 40. Td1 Pe6

Integratie

■ JAAP VAN DEN HERIK

41. Pxe6+ Txe6 42. Ted8 Te4 43. f3 Txa4 44. g4 Tf4 45. h5 Te4 46. g5 Txc2+ 47. Kg3 Tc5 48. f4 Tc3+ 49. Kf2 Te4 50. Kg3 a5 51. f5 b5 52. h6+ Kh7 53. Th1 Tc3+ 54. Kf4 Te4+ 55. Ke3 Tc3+ 56. Kf4 Te4+ 57. Ke3 Tc3+ Remise, met Nunn in hevige tijdnood.

Lezingen

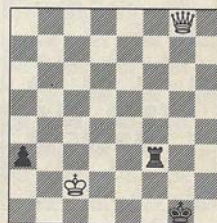
De lezing van Botwinnik was getiteld: *Shannon's Problem and How to Solve it*. De ex-wereldkampioen kwam helder over, mede door de uitstekende vertaling van Alexander Münninghoff, maar hij kon zijn ideeën niet door overtuigende resultaten ondersteunen. Zijn programma bleek slechts enkele bekende stellingen, veelal uit partijen van Botwinnik zelf te kunnen oplossen.

John Nunn's voordracht was getiteld *Extracting Information from an Endgame Database*. Hij nam het gebruik dat grootmeesters van databases kunnen maken als uitgangspunt, daarbij refererend aan de afgebroken partij Timman-Speelman (Linares, 1992), waarin het KBBKN-eindspel op het bord gekomen was (zie SN 92-4, pp. 14-15). Als voorbeeld behandelde Nunn een stelling uit het KQKR-eindspel, die door schaaktheoretici als Chéron (1958, 1965), Henkin (1962) en Averbach (1982) uitvoerig was beschreven (zie diagram 1). Het witte plan is om de witte koning naar de koningsvleugel te brengen zonder dat de pion naar

Wit aan zet

a2 oprukt. Dit gebeurt als volgt: 1. Dh5+ Kg2 2. Kbl Tf3 3. Dg4+ Tg3 4. De4+ Tf3 5. Kc2 (de menselijke analyse vervolgde hier met 5. Kcl Kg3 6. Kdl, maar dit wint veel langzamer). 5. ..., Kg3 6. Dg6+ Kh2 7. Dh7+ Kgl 8. Dg8+ Dit is de sleutelpositie.

Zwart aan zet

De witte dame verhindert het oprukken van de a-pion; de zwarte koning is gedwongen naar een slecht veld te gaan; de mogelijkheid ... Tf1+, ... Tf2+ werkt niet lang meer. Nunn geeft drie varianten (8. ..., Kf2, 8. ..., Kfl en 8. ..., Kh2) en merkt tenslotte op: "Het idee van Dg8 komt in geen enkele menselijke analyse voor, hoewel het achteraf niet erg moeilijk te vinden is."

De varianten luiden als volgt:

(A) 8. ..., Kf2 (blokkeert de 2e rij)
9. Kd2 Kfl 10. Dc4+ Kg2 11. Ke2 Tg3 12. Dd5+ Kgl 13. Dd4+ Kg2 14. Df2+ Kh3 15. Kfl etc. (Van belang is nog: 10. ..., Kf2 11. De2+ Kg3 12. Kel Kf4 13. Dc4+ (vervolg op blz. 32)

Kg3 14. De4 a2 15. Dg6+ Kh2 16. Da6 Kgl 17. Da7+ en wint.)
(B) 8. ..., Kfl 9. Dd5 Ke2 (of 9. ..., Tf2+ 10. Kb3 a2 11. Dh1+) 10. De4+ Kf2 11. Kdl a2 (anders als in A) 12. Da8 Kgl (12. ..., Ke3 13. Da3+) 13. Dg8+ en wint.
(C) 8. ..., Kh2 9. Kdl Tg3 10. Dd5 Kgl 11. De5 Kf2 12. De2+ Kgl 13. Kel en wint.

Het zal niet lang meer duren voordat databasekennis in schaakboeken geïntegreerd wordt. Wel zal het nog een tijd duren voordat alle databases op deze manier doorgrond zijn.